

การพัฒนาแบบการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคเจ็บที่ศีรษะ
ที่รับการรักษาในโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น

นางสาวประภัสสรี ช่างษ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974 - 581 - 307 - 9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019169

117182116

A DEVELOPMENT OF DISCHARGE PLANNING MODEL FOR
HEAD INJURY PATIENTS ADMITTED AT KHON KAEN
REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTER

PRAPATSRI SHAWONG

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the degree of Master of Education

Nursing Administration Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974 - 581 - 307 - 9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนารูปแบบการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยบาดเจ็บที่ศีรษะที่รับ
การรักษาในโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น

โดย

นางสาวประภัสสรี ช่างษ์

ภาควิชา

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โททกานนท์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

อาจารย์ พ.ต.ต.หญิง ดร.พวงเพ็ญ ชุณหปราณ

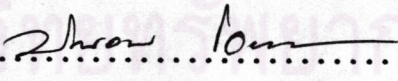

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยรักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสิทธิ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โททกานนท์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ พ.ต.ต.หญิง ดร.พวงเพ็ญ ชุณหปราณ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ ปิตยานนท์)

ประภัสสร ช่างษ์ : การพัฒนารูปแบบการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยบาดเจ็บที่ศีรษะที่รับการรักษา
ในโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น (A DEVELOPMENT OF DISCHARGE PLANNING MODEL FOR
HEAD INJURY PATIENTS ADMITTED AT KHON KAGN REGIONAL HOSPITAL AND
MEDICAL CENTER) อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ประนอม โททกานนท์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม:
อ.พ.ต.ต.หญิง ดร.พวงเพ็ญ ชูหปรางค์, 177 หน้า. ISBN 974-581-307-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยบาดเจ็บที่ศีรษะที่รับการรักษาในโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น และทดสอบประสิทธิผลของรูปแบบ รูปแบบการวางแผนจำหน่ายที่สร้างขึ้นมีลักษณะเป็นการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วย ตามหลักของกระบวนการพยาบาล 5 ขั้นตอน มีพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยบาดเจ็บที่ศีรษะ เป็นผู้คัดเลือกผู้ป่วยที่ต้องการการวางแผนจำหน่าย ดำเนินการวางแผนการจำหน่าย ร่วมกับญาติผู้ป่วย ตลอดจนสื่อสารและประสานงานกับทีมสุขภาพ และทีมการพยาบาลให้เกิดแผนการจำหน่ายและการปฏิบัติตามแผน มีเครื่องมือดำเนินการทดลอง 5 ชุด ประกอบด้วยแบบฟอร์มบันทึกข้อมูลและประเมินสมรรถนะของผู้ป่วย แบบฟอร์มการวางแผนจำหน่าย คู่มือแนวทางการวางแผนจำหน่าย คู่มือสำหรับพยาบาลในการสอนให้คำแนะนำญาติผู้ป่วยและผู้ป่วย และแบบบันทึกและคำแนะนำสำหรับผู้ป่วยเป็นเครื่องมือประกอบการปฏิบัติการวางแผนจำหน่ายแต่ละขั้นตอน เครื่องมือทดสอบประสิทธิผลของรูปแบบเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลจากผลการทดลองมี 3 ชุด ประกอบด้วยแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจของญาติผู้ป่วย เรื่องการบาดเจ็บที่ศีรษะ ใช้สอบความรู้ความเข้าใจของญาติผู้ป่วย เรื่องการบาดเจ็บที่ศีรษะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แบบวัดความพึงพอใจของญาติผู้ป่วยต่อการวางแผนจำหน่าย และแบบวัดความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการวางแผนจำหน่าย ใช้วัดความพึงพอใจของญาติผู้ป่วยและผู้ป่วยต่อการวางแผนจำหน่ายภายหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ ประชากรตัวอย่างเป็นผู้ป่วยบาดเจ็บที่ศีรษะ จำนวน 15 ราย และญาติผู้ป่วย จำนวน 15 ราย ผลการทดลองเป็นดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจ เรื่องการบาดเจ็บที่ศีรษะ โดยรวมของประชากรญาติผู้ป่วย หลังการทดลองสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจ เรื่องการบาดเจ็บที่ศีรษะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจ เรื่องการบาดเจ็บที่ศีรษะด้านพยาธิสภาพ การดูแลเรื่องอาหาร การดูแลเรื่องยา การจิตสภาพแวดล้อม และการฟื้นฟูสภาพ หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ และการดูแลผู้ป่วย และการดูแลเรื่องการรักษาหมายของแพทย์ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของประชากร ญาติผู้ป่วยต่อการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก
3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจของประชากรผู้เกี่ยวข้องต่อการวางแผนจำหน่าย 2 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต.....
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล.....
ปีการศึกษา 2534.....

ลายมือชื่อนิติ 2/11/77
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 2/11/77
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม 2/11/77

C286134 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD : DISCHARGE PLANNING MODEL / HEAD INJURY

PRAPATSRI SHAWONG : A DEVELOPMENT OF DISCHARGE PLANNING MODEL FOR HEAD INJURY PATIENTS ADMITTED AT KHON KAEN REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTER. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. PRANOM OTHAGANONT. Ed.D. THESIS CO - ADVISOR : INSTRUCTOR POLICE MAJOR PAUNGPHEN CHOONHAPRAN Ph.D., 177 pp. ISBN 974-581-307-9

The purpose of this quasi-experimental research was to develop a discharge planning model for head injury patients admitted at Khon Kaen Regional Hospital and Medical Center and test model's effectiveness. The characteristic of discharge planning model which was developed is a plan for patient's discharge consisted of 5 steps of nursing process. The model were applied by professional nurses who had experienced in nursing care head injury patients who needed individualize discharge planning and co-operated with patients relatives, also communicated and coordinated with health team and nursing team in the unit for developing a discharge plan and implementing. There were 5 experimental instruments consisted of patient's record and assesment form discharge planning form, discharge planning guide, patient's relative and patient teaching guide and patient record and advisory form used in each step of discharge planning process. Instrument for testing of model's effectiveness were pre and post test of patients' relatives knowledge about head injury, test of patients' relatives satisfaction and patients' satisfaction toward discharge planning. Tests were done 2 weeks after the experiment. Samples were 15 head injury patients, 15 patients' relatives.

The major findings were as following :

1. The overall comparison between pre and post test mean score about basic head injury of patients' relatives found that post test mean score were significantly higher than pre test mean score at .01 level. Determing 7 aspects of knowledge of patients' relatives there were knowledge of pathophysiology of head injury, food care, medicinal care, environmental and rehabillitational care mean score post test that significantly higher than pre test at .01 level. Two aspects of physical mental change and caring and medical appointment were no statistically difference at .01 level.
2. Mean score of 3 aspects of patients' relation's satisfaction toward discharge planning were in high level.
3. Mean Score of 2 aspects of patients' satisfaction toward discharge planning were in highest level.

ภาควิชา ... คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต.....

สาขาวิชา ... การบริหารการพยาบาล.....

ปีการศึกษา ... 2534.....

ลายมือชื่อนิสิต *Prapatsri Shawong*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Assoc. Prof. Pranom Othaganont*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม *Asst. Prof. Paungphen Choonhapran*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โอทกานนท์ และอาจารย์ พ.ต.ต.หญิง ดร. พวงเพ็ญ ชุณหพราน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งทั้งสองท่านได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ให้การสนับสนุนเอาใจใส่และให้กำลังใจ ตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ซึ่งได้กรุณาให้ คำปรึกษา เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิจัย กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 11 ท่าน จากสถาบันต่าง ๆ ซึ่งท่านได้สละเวลาเพื่อตรวจและแก้ไขเครื่องมือวิจัย กราบขอบพระคุณ คณาจารย์จากคณะพยาบาลศาสตร์ และคณะครุศาสตร์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้ทั้งหมด ตลอดระยะเวลาของการศึกษา

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล พี่น้องในฝ่ายการ-พยาบาล น้องทุกคนในตึกศัลยกรรมอุบัติเหตุ โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจที่ได้รับกำลังใจแรงสนับสนุนและความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ พี่ ๆ รุ่น 18 จากวิทยาลัยพยาบาลนครราชสีมา และ คบ. รุ่น 17 ตลอดจนเจ้าหน้าที่ในคณะ พยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ผู้วิจัยซาบซึ้งใจอย่างสูงสุด และขอขอบคุณทุกท่าน

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ พี่และน้อง ที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนด้าน การเงินแก่ผู้วิจัยในการทำวิจัยครั้งนี้

ประภัสสรี ช่างษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวเหตุผลของการให้ผู้ป่วยและครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย.....	13
อย่างต่อนื่อง	
การดูแลอย่างต่อนื่องกับการวางแผนจำหน่าย.....	15
การบาดเจ็บที่ศีรษะ.....	23
การวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยบาดเจ็บที่ศีรษะ.....	29
พยาบาลวิชาชีพกับกระบวนการพยาบาลเพื่อการวางแผนจำหน่าย.....	32
ความพึงพอใจต่อบริการของผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย.....	63
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
การดำเนินการวิจัย.....	81
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	84

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	84
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	100
สรุปผลการวิจัย.....	105
อภิปรายผล.....	106
ข้อเสนอแนะ.....	110
รายการอ้างอิง.....	111
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	119
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	121
ประวัติผู้วิจัย.....	176

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวน และร้อยละของตัวอย่างประชากรญาติผู้ป่วย..... จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ความเกี่ยวข้องกับผู้ป่วย และประสบการณ์ ในการดูแลผู้ป่วย	88
2	จำนวน และร้อยละของตัวอย่างประชากรผู้ป่วย จำแนก..... ตามเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ สถานภาพในครอบครัว สาเหตุการบาดเจ็บ ตำแหน่งพยาธิสภาพ พยาธิสภาพ การรักษา ระดับความรู้สติแรกเริ่ม และก่อนจำหน่าย และจำนวนวันอยู่รักษา	91
3	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน..... ความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง การบาดเจ็บที่ศีรษะของตัวอย่าง ประชากรญาติผู้ป่วย ก่อนและหลังการทดลอง	96
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคะแนน..... ความพึงพอใจต่อการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วย ของตัวอย่าง ประชากรญาติผู้ป่วย จำแนกเป็นรายด้าน	97
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคะแนน..... ความพึงพอใจต่อการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วย ของตัวอย่าง ประชากรผู้ป่วย จำแนกเป็นรายด้าน	98

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่		หน้า
1	การประสานงานและร่วมมือในการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วย.....	22

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย